

Kryteria wyboru strategii

Rozporządzenie w sprawie EFMR (Art. 18 h) wymaga, aby Program Operacyjny zawierał „wykaz kryteriów stosowanych w odniesieniu do lokalnych strategii rozwoju” (rozdział 5.1.3 modelu Programu Operacyjnego). Powodem tego wymogu jest konieczność wyjaśnienia, na co IZ będzie zwracać uwagę, podejmując decyzję o tym, która LGR otrzyma dofinansowanie na realizację lokalnej strategii. Kryteria te pozwolą Instytucji Zarządzającej skupić środki na tych strategiach, które są odpowiedniej jakości i mają największy potencjał przyniesienia efektów na poziomie lokalnym.

Niniejszy dokument obejmuje następujące pytania:

- 1. co powinniśmy zamieścić w PO jako „wykaz kryteriów wyboru”?**
- 2. jakiego typu kryteriów możemy użyć, aby ocenić jakość lokalnych strategii?**
- 3. czy powinniśmy stosować kryteria jakościowe, czy ilościowe? Na czym polega różnica?**
- 4. czy wcześniejsze doświadczenie podmiotu jako LGR może być kryterium wyboru?**
- 5. jak powinien przebiegać wybór strategii wielofunduszowych?**
- 6. czy możemy w PO zawrzeć kryteria regionalne?**

1. Co powinniśmy zamieścić w PO jako „wykaz kryteriów wyboru”?

Proces wyboru lokalnych strategii przez Instytucję Zarządzającą (lub podmiot przez nią desygnowany) zwykle obejmuje następujące etapy:

1. Instytucja Zarządzająca określa, które obszary rybactwa i akwakultury mogą ubiegać się o dofinansowanie RLKS¹ oraz ogłasza konkurs na lokalne strategie;
2. lokalne podmioty na obszarach uznanych za kwalifikowalne rozważają, czy będą się ubiegać o finansowanie, tworzą partnerstwo, określają granice obszaru i przygotowują lokalne strategie;
3. IZ lub podmiot desygnowany przyjmuje wnioski i przeprowadza ocenę formalną;
4. wnioski spełniające wymogi formalne są oceniane pod względem jakości i uszeregowane według wyników oceny;
5. IZ podejmuje decyzję o przyznaniu dofinansowania i formalnie uznaje wybranych wnioskodawców za LGR.

¹ Wykorzystując kryteria wyboru obszarów opisane w rozdziale 5.1.2 modelu PO, zobacz pytania na temat kryteriów wyboru obszaru

Kryteria oceny formalnej stosowane w punkcie (3) powyżej powinny być oparte na wymogach zawartych w Rozporządzeniu o Wspólnych Ramach Strategicznych i Rozporządzeniu w sprawie EFMR. Zgodność z Umową Partnerstwa, Programem Operacyjnym i innymi dokumentami strategicznymi powinna także stanowić część oceny formalnej. W Programie Operacyjnym IZ powinna przedstawić:

- › wykaz **krajowych lub regionalnych kryteriów formalnych**, które IZ zamierza wykorzystać na etapie oceny formalnej (punkt (3)), o ile wykraczają one poza to, co przewidziano w Rozporządzeniu,
- › wykaz **kryteriów wyboru** stosowany do podejmowania decyzji w punktach (4) i (5).

2. Jakiego typu kryteriów możemy użyć, aby ocenić jakość lokalnych strategii?

Kryteria wyboru są głównym narzędziem zapewniającym wysoką jakość lokalnych strategii, a w rezultacie wybór wysokiej jakości projektów przez LGR. Przydatne mogą być następujące przykładowe kryteria:

- › W jakim stopniu strategia skupia się na zagadnieniach mających najważniejsze znaczenie dla obszaru? ²
- › W jaki sposób strategia odpowiada na potrzeby i wyzwania danego obszaru?
- › Czy analiza obszaru jest oparta na wiarygodnych danych i wskaźnikach?
- › Czy strategia pokazuje jasno powiązania między analizą SWOT, potrzebami obszaru, celami, działaniami i ich rezultatami (logikę interwencji)?
- › Czy cele strategii są mierzalne i możliwe do osiągnięcia w ramach określonego w strategii budżetu i horyzontu czasowego?
- › Czy wykazano, że najważniejsze podmioty danego obszaru, w tym sektor rybacki, są zaangażowani w strategię?
- › Czy strategia doprowadzi do wzmocnienia powiązań między różnymi sektorami i typami podmiotów, ze szczególnym uwzględnieniem sektora rybackiego? Czy tworzy efekt synergii?
- › Czy wykazano, że podmiot ubiegający się ma zdolność osiągnięcia planowanych rezultatów? Czy plan działania jest jasny i dobrze uzasadniony?
- › Czy wykorzystanie zasobów (ludzkich i finansowych) jest uzasadnione w stosunku do proponowanych działań? Jakie inne zasoby zostaną zmobilizowane (w tym współfinansowanie prywatne)?
- › W jaki sposób zostały uwzględnione zagadnienia horyzontalne (ochrona środowiska, równość kobiet i mężczyzn)?

3. Czy powinniśmy stosować kryteria jakościowe, czy ilościowe? Na czym polega różnica?

Odpowiedź: Niektóre cechy strategii można ocenić stosując kryteria ilościowe, np. liczba utworzonych miejsc pracy, liczba rybaków zaproszonych do współpracy, ilość środków własnych itp. Jednakże jakości strategii nie da się ocenić wyłącznie stosując kryteria ilościowe, wymaga ona zastosowania pewnych elementów oceny wartościującej.

Jakościowe kryteria wyboru strategii można zastosować tak, jak to pokazuje poniższy przykład (oparty na kryteriach wyboru strategii w Wielkiej Brytanii w okresie 2007-2013):

² Wprawdzie LGR powinny mieć swobodę wyboru między wszystkimi pięcioma celami wymienionymi w art. 63 EFMR, IZ może przyznać priorytet strategiom, które koncentrują się na kilku jasno określonych zagadnieniach kluczowych

Kryterium <i>(kryteria wyboru mogą być podzielone na kategorie, np. kryteria dotyczące jakości partnerstwa, dopasowania strategii do potrzeb obszaru, kryteria ekonomiczne, kryteria społeczne itd.; poniżej przedstawiono tylko kilka przykładowych)</i>	Punktacja (w skali 0-4) x waga	Ewaluator musi przedstawić krótkie uzasadnienie przyznanych punktów
Czy role, odpowiedzialność, prawa i zadania poszczególnych członków partnerstwa zostały jasno opisane? Czy załączona dokumentacja dostatecznie to pokazuje?		
Czy cele strategii odnoszą się do wyraźnie zidentyfikowanych potrzeb? Czy są sformułowane jasno, wraz z oczekiwanymi produktami i rezultatami docelowymi?		
Czy strategia zmierza do wymiernych korzyści gospodarczych?		
Czy zamierza tworzyć nowe miejsca pracy lub pomóc w zachowaniu istniejących?		
itd.		

4. Czy wcześniejsze doświadczenie podmiotu jako LGR może być kryterium wyboru?

Zdolność LGR do zrealizowania proponowanej strategii jest jednym z kluczowych kryteriów wyboru. Doświadczenie z okresu 2007-2013 może być sposobem na potwierdzenie, że wnioskodawca posiada taką zdolność. Jednakże IZ powinny nie powinny stwarzać nierównych warunków konkurencji, preferujących istniejące LGR. Jednym z możliwych rozwiązań jest postawienie wnioskodawcom wymogu udowodnienia, że posiadają zdolność do realizacji proponowanej strategii. Doświadczenie z poprzedniego okresu może być jedną z metod wykazania tej zdolności.

5. Jak powinien przebiegać wybór strategii wielofunduszowych?

W przypadku strategii wielofunduszowych należy stosować wspólne kryteria wyboru, aby zapewnić lepszą integrację między funduszami oraz aby dostarczyć LGD/LGR jednolitych i jednoznacznych wskazówek. Trzeba jednak pamiętać o specyficznych wymogach EFMR.

Dotyczy to na przykład kryteriów odnoszących się do jakości partnerstwa.

- Rozporządzenie w sprawie WRS, Art. 32 wymaga, aby w skład lokalnych grup działania wchodził „przedstawiciel władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców, przy czym na poziomie podejmowania decyzji ani władze publiczne ani żadna z grup interesu nie posiada więcej niż 49% praw głosu”.
- W przypadku grup dysponujących finansowaniem z EFMR, Rozporządzenie w sprawie tego Funduszu zawiera dodatkowy wymóg, aby na poziomie decyzyjnym grupy zapewniły „istotną reprezentację sektorów rybołówstwa lub akwakultury”. (EFMR art. 61)

6. Czy możemy w PO zawrzeć kryteria regionalne?

W krajach, w których znaczna część kompetencji jest przekazana regionom, może być uzasadnione stosowanie odmiennych kryteriów wyboru strategii w różnych regionach. Instytucja Zarządzająca może przedstawić w PO listę wspólnych kryteriów krajowych, uzupełnioną o kryteria regionalne wraz z uzasadnieniem, skąd się biorą różnice.

Wydawca: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa, Dyrektor Generalny.

Zastrzeżenie: Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa odpowiada za całościowe wydanie niniejszego dokumentu, jednak nie odpowiada za jego treść ani nie gwarantuje poprawności danych.